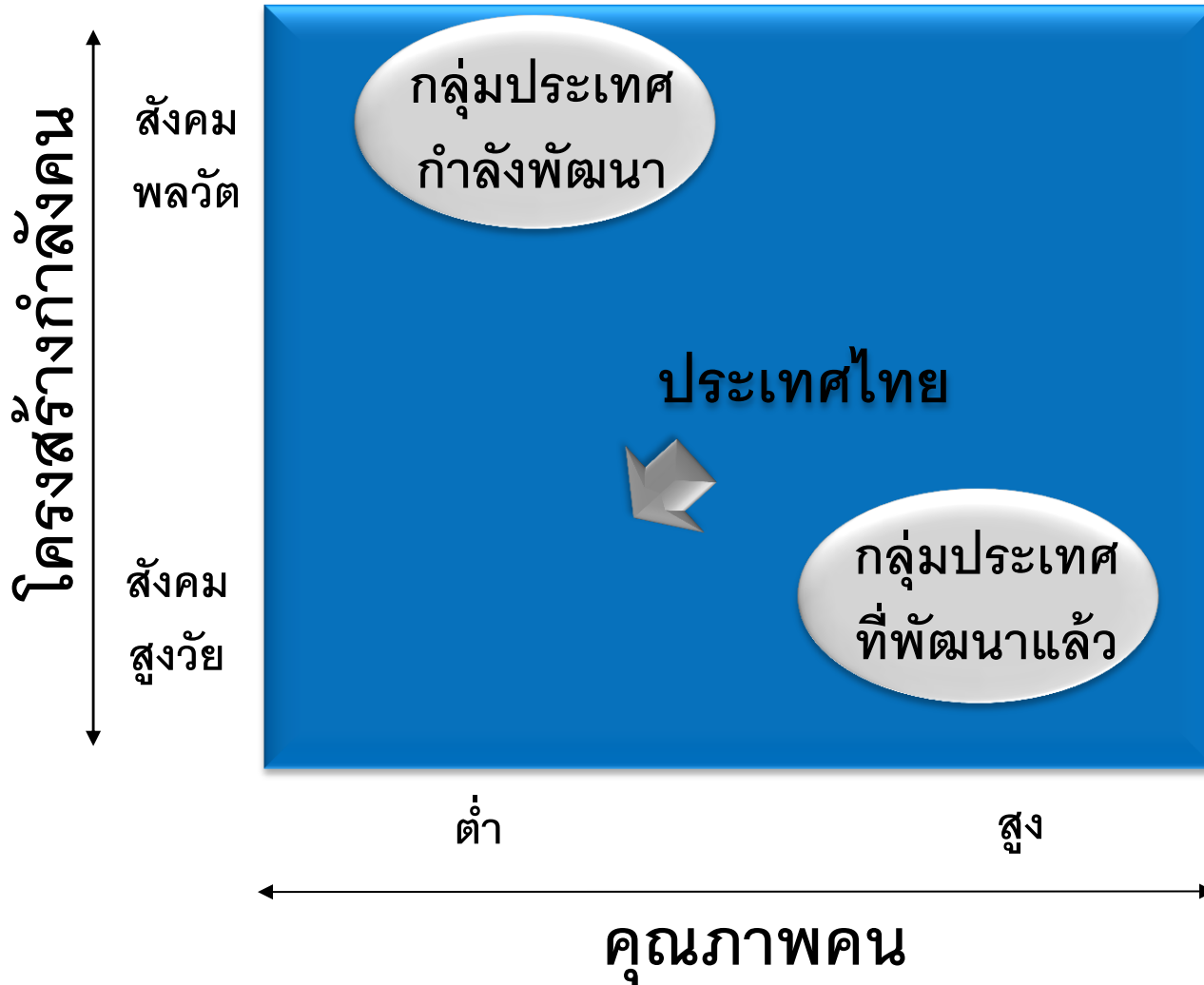

อนาคตประเทศไทยกับสังคมสูงวัย

สุวิทย์ เมษินทรีย์
รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

การเผชิญกับดักเชิงซ้อนของทุนมนุษย์

ประเด็นท้าทาย

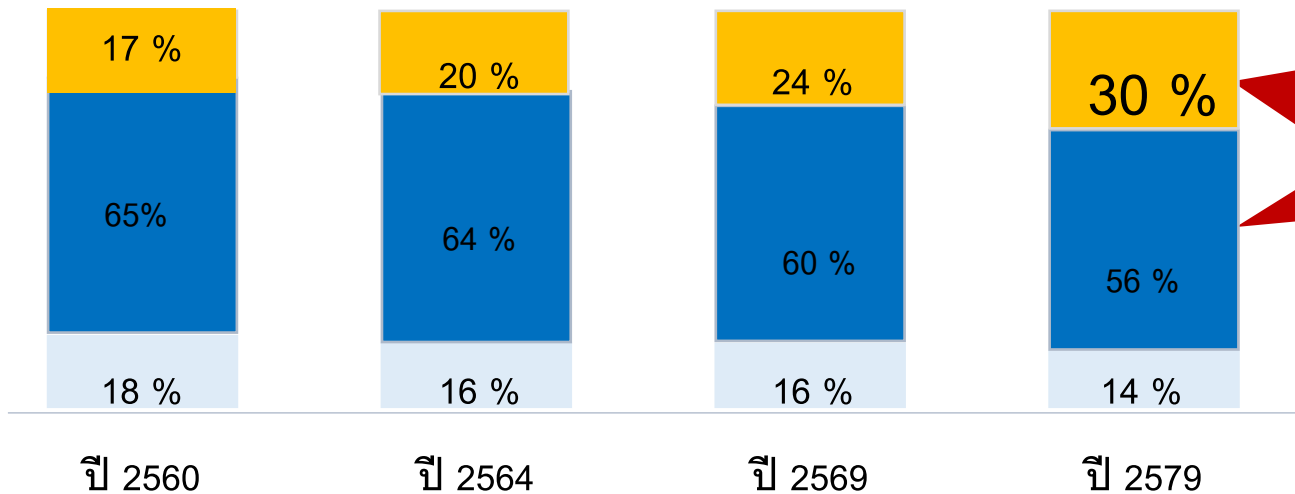
- สังคมสูงวัย
- เกษียณไม่พอกิน
- เยาวชนหลุดออกนอกระบบ
- คนรุ่นใหม่ทิ้งถิ่น

ประเทศไทยก้าวสู่สังคมสูงอายุอย่างรวดเร็ว

ในอนาคต ไม่เกิน 20 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2579)

ประเทศไทยจะเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอด (Super Aged Society)

โครงสร้างประชากรของไทย (ร้อยละ)

ที่มา: ข้อมูลจาก สศช. การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553-2583

มีผู้สูงอายุจำนวนไม่น้อยที่ยังอยากทำงาน

โครงสร้างกำลังคนของประเทศ 65.729 ล้านคน

ทำงาน	<p>(40.3% ของผู้สูงอายุ หรือ 7% ของคนไทย)</p> <p>4.7 ล้านคน</p> <p>กำลังแรงงานในปัจจุบัน</p> <p>ทำงานอยู่ในปัจจุบัน</p>
ไม่ได้ทำงาน	<p>(59.7% ของผู้สูงอายุ หรือ 10% ของคนไทย)</p> <p>6.97 ล้านคน</p> <p>เกษียณอายุ</p> <p>สูงวัยมาก ไม่สามารถทำงานได้แล้ว</p> <p>สูงวัยและพิการมาก</p> <p>สมัครใจไม่ทำงาน</p> <p>อยากทำงานแต่หางานทำไม่ได้</p>

สูงวัย
11.68 ล้านคน
(17 % ของคนไทย)

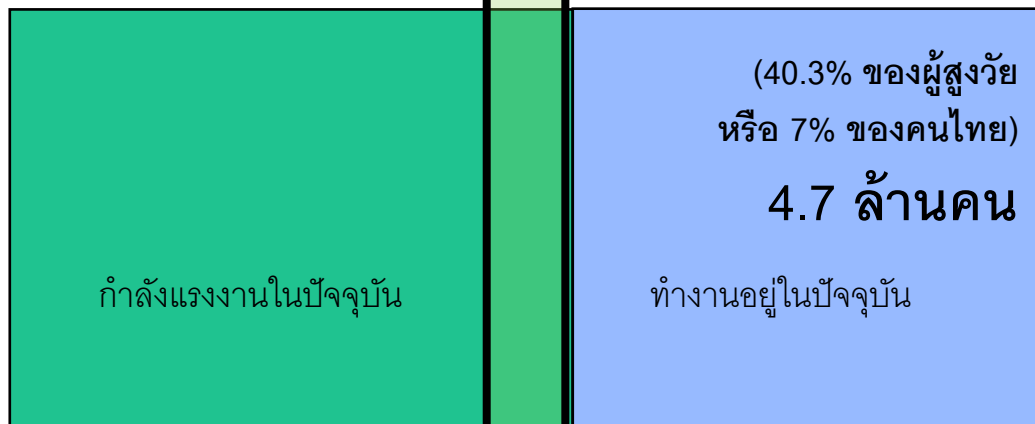
ยังไม่สูงวัย

สูงวัย

การส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุ

โครงสร้างกำลังคนของประเทศ 65.729 ล้านคน

ทำงาน

กำลังแรงงานในปัจจุบัน

(40.3% ของผู้สูงอายุ
หรือ 7% ของคนไทย)

4.7 ล้านคน

ทำงานอยู่ในปัจจุบัน

เด็ก
พิการมาก
แรงงานไร้ทักษะ
ว่างงานโดยสมัครใจ
กำลังหางานทำ

(59.7% ของผู้สูงอายุ
หรือ 10% ของคนไทย)

6.97 ล้านคน

เกษียณอายุ
สูงวัยมาก ไม่สามารถทำงานได้แล้ว
สูงวัยและพิการมาก
สมัครใจไม่ทำงาน
อยากทำงานแต่หางานทำไม่ได้

สูงวัย
11.68 ล้านคน
(17 % ของคนไทย)

กลุ่มเป้าหมาย C

- เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมกับการงานสังคมงานที่มีคุณค่า
- อาสาสมัคร

กลุ่มเป้าหมาย A

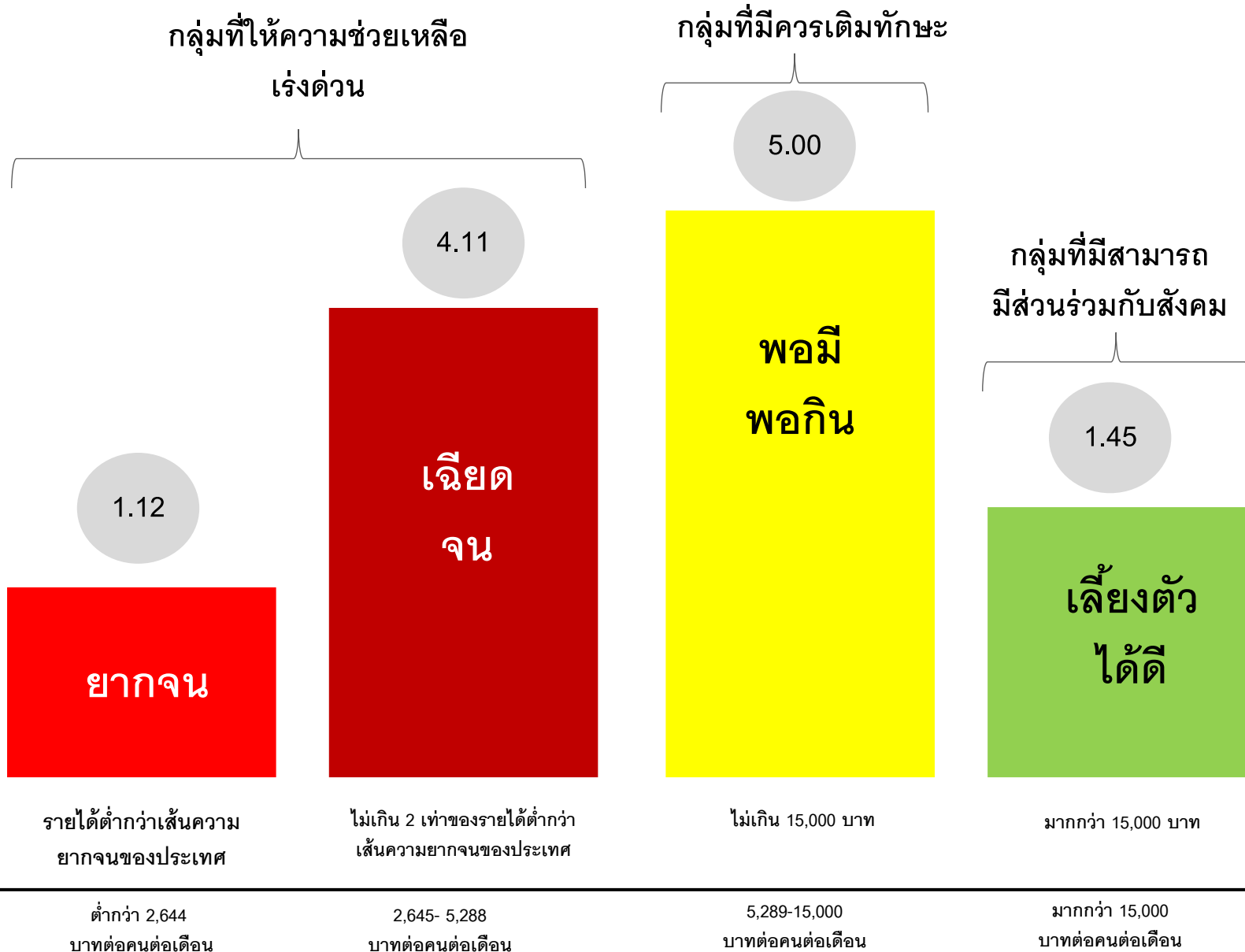
- เปิดโอกาสให้มืงานทำ
- เพิ่ม Skill
- Matching D&S
- ให้แรงจูงใจเอกชน
- เงื่อนไขจัดซื้อจัดจ้าง
- จ้างงานภาครัฐ
- เงื่อนไขจ้างงานยืดหยุ่น

ยังไม่สูงวัย

สูงวัย

กลุ่มเป้าหมาย B
- เตรียมสำหรับอนาคต

ผู้สูงอายุ 11.68 ล้านคน (17 % ของคนไทย)

เกิดน้อย อายุยืน คนทำงานน้อย ยังไม่รวย

คนไทยมีลูกน้อยลง

อัตราเจริญพันธุ์ (Fertility Rate) ปี 2558 **1.5 คน**

อัตราเจริญพันธุ์หมายถึงจำนวนบุตรโดยเฉลี่ยที่สตรีคนหนึ่งจะมีตลอดวัยเจริญพันธุ์ของตน
อดีตมีลูกมากถึง 6 คน (พ.ศ.2508)

คนไทยอายุยืนขึ้น

อายุเฉลี่ย(Life Expectancy)

74.7 ปี

อดีตคนไทยอายุเฉลี่ย 62 ปี(พ.ศ. 2513)
World Development Indicators

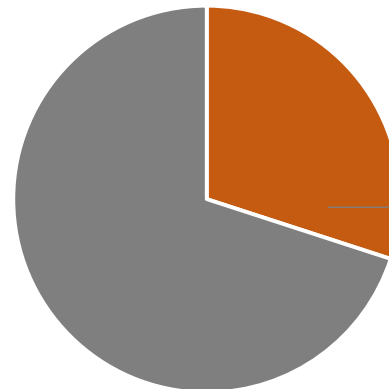

คนวัยทำงาน จะหายไปอย่างน้อย 7 ล้านคน

จากปัจจุบันมีคนวัยทำงาน 42 ล้านคน

เหลือ **35.2 ล้านคน**

ในปี 2583

ผู้สูงอายุที่ยากจน มีจำนวนมาก

ถึง **1/3**

มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน (น้อยกว่า 2,572 บาทต่อเดือน)

อนาคตประเทศไทยกับสังคมสูงวัย: ความท้าทายและโอกาส

ความท้าทาย

การขาดแคลน
แรงงานคุณภาพ

การสร้าง
ความมั่นคงในชีวิต

โอกาส

- ตลาดผู้สูงอายุ (Silver Market) เต็มโต
- Aging Industry
- Aging Services

ประเทศไทยเผชิญความท้าทายสำคัญ

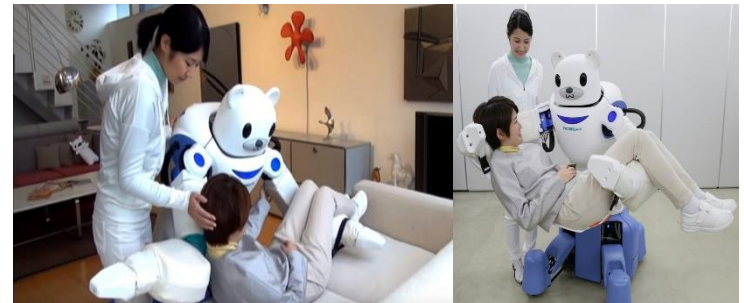
- การขาดแคลนแรงงานคุณภาพ
- ปัญหาแรงงานที่ดิ่งตัว เนื่องจากในอีก 20 ปีข้างหน้า คนวัยทำงาน อาจลดลง 5-7 ล้านคน
- ประเทศไทยจะต้องเพิ่มผลิตภาพแรงงาน (Productivity) มหาศาลเพื่อชดเชยกำลังแรงงานจำนวนมากที่หายไปยกระดับสู่ประเทศรายได้สูง
- โจทย์ของประเทศที่สำคัญเรื่องนี้ คือ การวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม (STI) และบุคลากรทักษะสูง (Talents)
- การสร้างความมั่นคงในชีวิตผู้สูงอายุ (ยากจน เกษียณไม่พอกิน)

โอกาสจากสังคมสูงวัย

ตลาดผู้สูงอายุ (Silver Market) เติบโตมากทั้งในไทยและทั่วโลก

มี Demand สูงในสินค้าบริการต่าง ๆ อาทิ

- บริการเพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี
- สินค้าและบริการสำหรับผู้สูงอายุ
- ระบบอัตโนมัติ
- สุขภาพและความปลอดภัย
- ที่อยู่อาศัย
- อื่น ๆ เช่น การศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิต
การเงิน ประกัน Active Participation

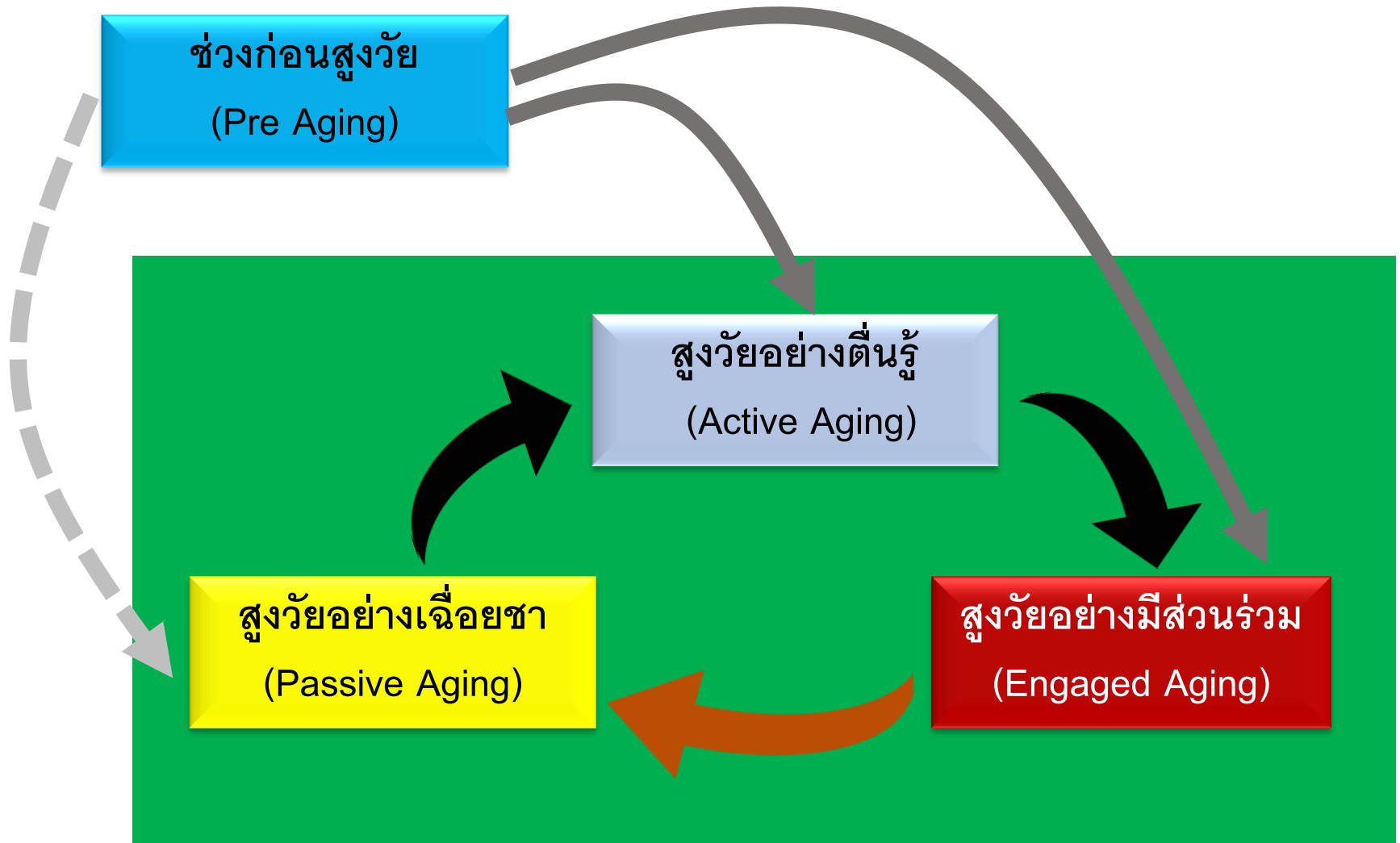

Active Aging Society : สังคมผู้สูงอายุที่มีพลัง

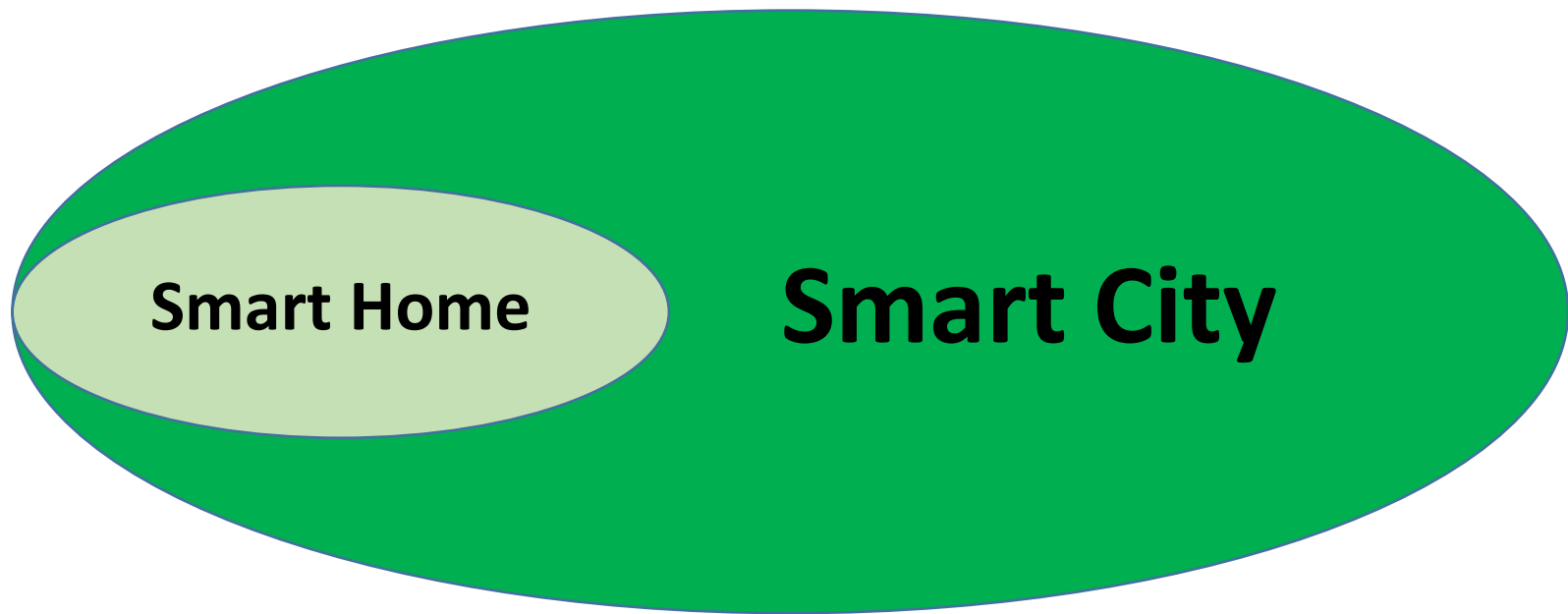
“สังคมที่ไม่ทอดทิ้งใครไว้ข้างหลัง”

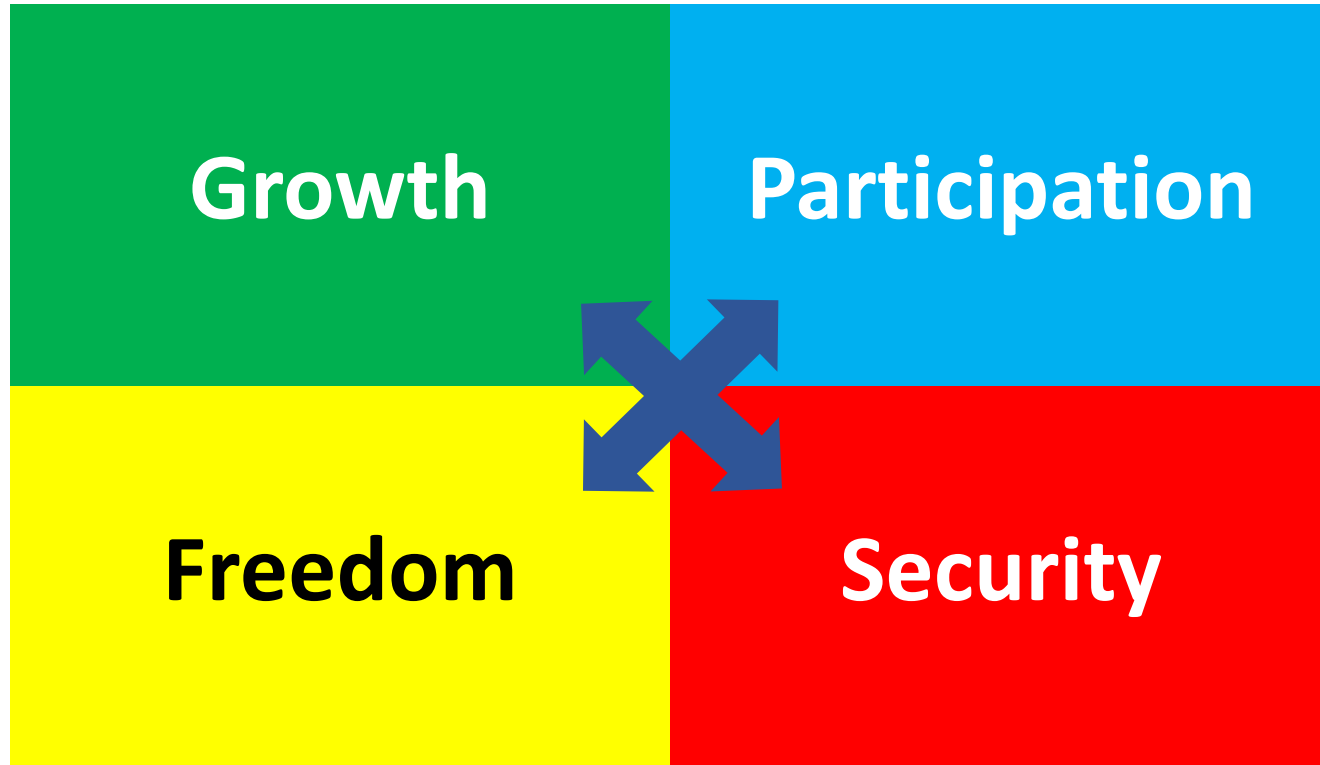
Engaged Aging : ทิศทางอนาคต 20 ปีที่พึงประสงค์

Active Aging เริ่มต้นที่ Smart Home

การสร้างสมดุลของผู้สูงอายุ

วุฒิอาสาและธนาคารสมอง: กำลังสำคัญของการขับเคลื่อน Thailand 4.0

วุฒิอาสา คือ ตัวอย่างของ Active Aging ที่แม้จะอายุเกิน 60 ปีแล้ว แต่ก็ยังอยู่ในกำลังแรงงาน เน้นการทำงานที่ยืดหยุ่น (Flexible Working) สร้างประโยชน์แก่สังคมและเศรษฐกิจของประเทศ

- วุฒิอาสา = Volunteer “อาสาทำความดีเพื่อผู้อื่น”
(Work for the Mankind)
- วุฒิอาสา คือการส่งต่อความรู้และประสบการณ์จากรุ่นสู่รุ่น
- วุฒิอาสา ยังควรส่งต่อ หลักคิดที่ถูกต้อง (Mindset)
ให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบในศตวรรษที่ 21 ด้วย

Thailand 4.0 ไม่ใช่เรื่องเฉพาะของคนรุ่นใหม่ แต่ยังต้องรวมถึง
ผู้สูงอายุ ... จะต้องมีการ Aging 4.0 การสูงอายุไปอย่างมีคุณภาพ
“ชราอย่างมั่นคงและยั่งยืน”

- วุฒิมหาเป็นกำลังขับเคลื่อนของ Thailand 4.0 ที่สำคัญ
แม้ว่าอาจจะต้องใช้ความพยายามสูงในการปรับตัวให้เท่าทัน
เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วก็ตาม
แต่เชื่อมั่นว่าความสามารถของผู้สูงอายุไทยทำได้
- วุฒิมหาจะช่วยขับเคลื่อน Thailand 4.0 คือการนำประสบการณ์
ที่มากช่วยพัฒนา “คนไทย”

วุฒิอาสา พลังขับเคลื่อน Thailand 4.0

- วุฒิอาสาที่กำลังพลกระจายตัวอยู่ทุกภูมิภาคทั่วประเทศ เป็น “คลังสมอง” ของไทย
อาจร่วมมือกับสำนักงานราชบัณฑิตยสภา นำองค์ความรู้ไปใช้ พัฒนาคนไทย โดยเฉพาะคนในชนบทหรือพื้นที่ห่างไกล ซึ่งจะเป็นการลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างสังคมไทยที่พึงประสงค์
- ดังนั้น จึงควรขยาย scope ของวุฒิอาสา ให้มากขึ้น

**“เราจะเดินหน้าไปด้วยกัน
ไม่ทอดทิ้งใครไว้ข้างหลัง”**

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี